

Warszawa, dn. 7 kwietnia 2026 r.

INFORMACJA PRASOWA

PRAWIE MILION ZŁOTYCH NA OCHRONĘ POLSKIEGO DZIEDZICTWA

– RUSZA KOLEJNA EDYCJA KONKURSU ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH „WSPIERANIE DZIAŁAŃ ARCHIWALNYCH”

Do 21 kwietnia 2026 r. organizacje pozarządowe, fundacje, stowarzyszenia oraz instytucje kościelne i religijne z całej Polski mogą składać oferty w ramach konkursu Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych „Wspieranie działań archiwalnych 2026”. Inicjatywa ma na celu wyłonienie najlepszych projektów dotyczących opracowywania i profilaktyki konserwatorskiej, a także zabezpieczenia i konserwacji dokumentacji o wartości historycznej tworzącej zasób archiwów wspomnianych wcześniej organizacji, a łączna pula dotacji wynosi 900 tys. zł. – *Ten konkurs powstał z bardzo prostego przekonania: poza archiwami państwowymi przechowywana jest ogromna część naszego dziedzictwa dokumentacyjnego i ono także zasługuje na profesjonalne opracowanie i zabezpieczenie. Dlatego od 2016 roku konsekwentnie wspieramy tych, którzy opiekują się archiwaliami w fundacjach, stowarzyszeniach czy organizacjach kościelnych. Efektem są już 173 zrealizowane projekty za blisko 9,4 mln zł, które zostały przeznaczone na opracowanie i konserwację niepaństwowego dziedzictwa dokumentacyjnego – informuje dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.*

Od porządkowania po konserwację

Konkurs „Wspieranie działań archiwalnych” skierowany jest do podmiotów, których zasób dokumentacyjny ma niekwestionowaną wartość źródłową.

W ramach konkursu w 2026 roku wsparcie mogą uzyskać przedsięwzięcia obejmujące m.in.: opracowywanie dokumentacji i konserwację zniszczonych archiwaliów.

– Ten konkurs to nie tylko wsparcie finansowe, ale realna inwestycja w wieczyste przechowywanie dokumentacji o wartości historycznej. Każdy projekt służy zabezpieczeniu takich właśnie archiwaliów dla kolejnych pokoleń ich użytkowników.

*Chcemy, aby cenny zasób dokumentacyjny podmiotów spoza sfery państwowej nie był pozostawiony bez jakiegokolwiek opieki. Zdajemy sobie także sprawę, że często brakuje środków, by odpowiednio go zabezpieczyć i opracować, dlatego od 10 lat konsekwentnie inwestujemy w projekty, które ratują dokumentację i z powodzeniem udostępniają ją różnorodnym grupom użytkowników, m.in. w celach naukowych – zaznacza **dr Paweł Pietrzyk**.*

Archiwa, które bez wsparcia mogłyby zniknąć

Skala dotychczasowego wsparcia najlepiej widoczna jest w przykładach. W ubiegłorocznej edycji konkursu możliwe było m.in.:

- uratowanie **pergaminowego dokumentu fundacji klasztoru Sióstr Benedyktyn w Krzeszowie z 1595 roku**, wystawionego we Lwowie,
- opracowanie **ponad ośmiu tysięcy fotografii Tadeusza Donhalika**, dokumentujących życie społeczne i krajoznawcze XX wieku,
- zabezpieczenie **unikatowego zbioru nagrań Związku Kompozytorów Polskich**, obejmującego kilkadziesiąt lat historii polskiej muzyki współczesnej,
- konserwację **36 dokumentów i dyplomów Archiwum Archidiecezji Warmińskiej**, w tym królewskich aktów z zachowanymi pieczęciami.

W poprzednich edycjach dofinansowanie otrzymało wiele interesujących projektów. Opracowany został m.in. zbiór dokumentacji poświęcony aktywności polskich himalaistów, stanowiący zasób Fundacji „Wielki Człowiek”, w tym niepowtarzalne negatywy Jerzego Kukuczki, które następnie trafiły na Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata. Poza tym opracowano cenne archiwalia należące m.in. do Związku Kompozytorów Polskich, Związku Harcerstwa Polskiego, czy Fundacji Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich.

Z dobrym skutkiem z dotacji korzystają też organizacje kościelne i związki wyznaniowe trwale przechowujące źródła historyczne, które są nieocenionym źródłem do poznania ich historii, ale także dziejów społeczności lokalnych. Dzięki pomocy otrzymanej w ramach konkursu dotychczas udało się poddać konserwacji i poprawić warunki przechowywania, m.in.:

- niezwykle cennych dla historii regionu i dziejów kościoła dziewiętnastu dokumentów pergaminowych i papierowych, w tym dwóch poszytów pergaminowych z pieczęciami cesarza rzymskiego Ferdynanda II Habsburga (z

1604 i 1605 r.) zgromadzonych w archiwum Parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kłodzku,

- trzech siedemnasto- i osiemnastowiecznych rękopisów z Archiwum Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej,
- 123 ksiąg rękopiśmiennych wytworzonych w latach 1557-1945, zgromadzonych w Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów w Krakowie.

*– To nie są projekty „do szuflady”. Dzięki nim archiwalia przestają być zagrożone i zaczynają żyć – są udostępniane i wykorzystywane przez badaczy i mieszkańców wspólnot lokalnych. Właśnie tak rozumiemy nowoczesną ochronę cennej dokumentacji. Każdy z tych projektów to konkretny krok w stronę profesjonalizacji opieki nad takimi archiwaliami przechowywanymi poza państwową siecią archiwów. To także dowód na ogromne zaangażowanie organizacji społecznych, fundacji i organizacji kościelnych w ochronę dziedzictwa dokumentacyjnego – dodaje **dr Paweł Pietrzyk**.*

Termin składania ofert upływa 21 kwietnia 2026 r. o godz. 15.00. Potwierdzenie złożenia oferty, pobrane z systemu Witkac.pl, podpisane zgodnie z obowiązującymi u oferenta zasadami reprezentacji, należy przekazać do Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych do dnia 28 kwietnia 2026 r. do godz. 15.00, z adnotacją „Konkurs WDA 2026”, w sposób wybrany z poniższych:

- przesyłając na adres skrytki e-doręczeń NDAP,
- przesyłając mailowo na adres skrzynki pocztowej: dotacje@archiwa.gov.pl
- przesyłając lub dostarczając osobiście na adres: ul. Rakowiecka 2D, 02-517 Warszawa.

Pełny regulamin dostępny jest na stronie:

https://archiwa.gov.pl/poznaj/projekty/wspieranie-dzialan-archiwalnych/konkurs-wspieranie-dzialan-archiwalnych-2026/?doing_wp_cron=1775043107.5389420986175537109375

RUSZA KONKURS „WSPIERANIE DZIAŁAŃ ARCHIWALNYCH 2026”!

Zgłoś projekt do 21 kwietnia
do godz. 15:00

***

Archiwa Państwowe to instytucje, które zajmują się gromadzeniem, przechowywaniem, konserwowaniem oraz udostępnianiem dokumentów i akt publicznych, mających znaczenie dla historii kraju i jego obywateli. Działają na podstawie przepisów prawa, w tym ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, i są częścią systemu administracji publicznej. Archiwa państwowe pełnią istotną rolę w ochronie dziedzictwa narodowego, umożliwiając badania naukowe, ale także zapewniając dostęp do dokumentów w celach administracyjnych, prawnych, naukowych czy genealogicznych. Archiwa Państwowe składają się z 3 archiwów o charakterze centralnym z siedzibą w Warszawie: Archiwum Głównego Akt Dawnych – przechowującego najważniejsze dokumenty państwa polskiego od średniowiecza do zakończenia I wojny światowej, Archiwum Akt Nowych – przechowującego wytworzone po 1918 r. akta władz centralnych, instytucji i stowarzyszeń o charakterze ogólnopolskim, Narodowego Archiwum Cyfrowego – przechowującego dokumentację fotograficzną, dźwiękową oraz filmową powstałą od początków XX w., 29 archiwów o charakterze regionalnym wraz z oddziałami zamiejscowymi – przechowujących źródła historyczne do dziejów regionu. W Archiwach Państwowych przechowywane są najważniejsze źródła do historii państwa polskiego m.in. dokument Zbiluta z 1153 r. (najstarszy akt prawny sporządzony w Polsce), dokumenty królów i książąt, dokumenty lokacyjne miast np. Krakowa z 1257 r.,

oryginały Unii Lubelskiej z 1569 r. oraz Konstytucji 3 Maja z 1791 r., dokumenty ważnych osobistości historycznych m.in. Ignacego Jana Paderewskiego, Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Daszyńskiego, dokumenty Biura Odbudowy Stolicy dotyczące prac budowlanych prowadzonych w Warszawie po II wojnie światowej, a także setki tysięcy fotografii z Polski i świata m.in. pochodzących ze zbiorów „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” oraz Wojskowej Agencji Fotograficznej.

Kontakt dla mediów:

Krystian Cieślak

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

tel. kom. 734 116 940

e-mail: kcieslak@archiwa.gov.pl

Biuro Prasowe, e-mail: media@archiwa.gov.pl